

ELÄMÄNKAARI

KEHITYSHAASTEET – KEHITYS ETENEE KRIISIEN
KAUTTA

UUSIA VOIMAVAROJA, ITSELUOTTAMUSTA
YMS. MYÖNTEISEN RATKAISUN KAUTTA

-KEHITYSTEHTÄVÄT SIDOKSISSA
AIKAAN, YHTEISKUNTAAN,
KULTTUURIIN

- MITEN RATKAISTAAN/JÄÄ
RATKAISEMATTA OHJAA
MYÖHEMPÄÄ KEHITYSTÄ
OSALTAAN

-YLEENSÄ TIETYSSÄ IKÄVAIHEESSA,
MUTTA VOIDAAN RATKAISTA
MYÖHEMMINKIN ELÄMÄSSÄ

- MATTEUSVAIKUTUS: HYVÄT ASIAT
KASAANTUVAT, SAMOIN HUONOT
ESIM. SUOTUISA VAUVAIÄN KRIISIN
RATKAISU ENNAKOI SUOTUISAA
RATKAISUA TAAPEROIKÄISENÄ

1. VAUVAIKÄ

PERUSLUOTTAMUS VS. EPÄLUULO

TOIVO VS. TOIVOTTOMUUS/ VOIKO
YMPÄRISTÖÖN/MAAILMAAN LUOTTAA VAI EI

- MITEN HYVIN ENSISIJAINEN HOITAJA
TYDYTTÄÄ LAPSEN TARPEET (MYÖS NK.
KIINTYMYSSUHTEEN LAATU)

2. TAAPEROIKÄ

AUTONOMIA VS. EPÄILY/HÄPEÄ

-RUUMIINTOIMINTOJEN HALLINTA, MOTORIIKAN KEHITTYMINEN, RAJAT ITSEN JA TOISEN VÄLILLÄ, OMAN TAHDON HERÄÄMINEN (UHMAIKÄ)

→ ITSEKONTROLI, OMAN TAHDON ILMAISU

-LIALLINEN KRITIIKKI JA SUOJELU

ITSENSÄ HÄPEÄMINEN,
→ ITSELUCUTTAMUKSEN PUUTE

3. LEIKKI-IKÄ

ALOITTEELLISUUS VS. SYYLLISYYS

-MUODOSTUU YLIMINÄN JA OMANTUNNON
PERUSTA (MORAALIN KEHITTYMINEN)

→ ALOITTEKYKY, TOIMINNAN MERKITYKSELLISYYS

- JOS ESIM. KYSYMYKSIÄ PIDETÄÄN TYPERINÄ

TOIMIMINEN PAINOSTUKSESTA, EI OMIA
TAVOITTEITA, OHJEIDEN ODOTTAMINEN

4. KOULUIKÄ

ALOITTEELLISUUS VS. ALEMMUUDENTUNNE

-KOULU SUURI MUUTOS, VANHEMPIEN ROOLI
KESKEINEN (ESIM. KANNUSTAMINEN OPPIMAAN,
SUHTAUTUMINEN OPETTAJAAN YMS)

KANNUSTAMINEN, AHKERUUDEN PALKISEMINEN

KYKYKKYYDEN/PÄTEVYYDEN KOKEMUS

-HUOM! EI RIIPPUVAINEN ARVOSANOISTA!!!

- VOI NÄKYÄ MYÖS HARRASTUKSISSA

5. NUORUUSIKÄ: IDENTITEETIKRIISI

IDENTITEETTI VS. ROOLIHÄMMENNYS

- KUKA OLEN, MINNE KUULUN, ARVOT YMS.

SITOUTUMINEN

→ OMI JOHTOAJATUKSET, IDENTITEETTI
MUUTTUVISSAKIN OLOSUHTEISSA

-JOS ETSINTÄ(ROOLIEN KOKEILU) JA/TAI SITOUTUMINEN
ESTETÄÄN

→ ROOLIEN HAJAANNUS

→ EHDJAALI ITSELLEEN, KYKENEMÄTTÖMYYS
PÄÄTÖKSIIN, ARVOJEN HEILAHTELU ESIM. SEURAN
MUKAAN, YLISAMASTUMINEN
IDOLEIHIN/VERTAISRYHMÄÄN (NK. LAINATTU
IDENTITEETTI)

6. VARHAISAIKUISUUS

LÄHEISYYS VS. ERISTÄYTYNEISYYS

- MITEN OLLA MINÄ TIIVISSÄ IHMISSUHTEESSA
- LÄHEISYYS ILMAN IDENTITEETIN HAJOAMISTA
- ITSENÄISYYDEN JA LÄHEISYYDEN TARPEEN
TASAPAINO
- LÄHEISYYS SEKÄ SEKSUAALISTA ETTÄ
EI-SEKSUAALISTA YHTEENKUULUVUUDEN
TUNNETTA

6.A. AIKUISUUS

URAN LUOMINEN VS. ITSEENSÄ KÄPERTYMINEN

- TUETAAN JA KANNUSTETAAN KOULUTUKSEEN HAKEUTUMISTA JA ERILAISTEN TÖIDEN KOKEILUA
- KESKUSTELLAAN AVOIMESTI ERI VAIHTOEHDOSTA
  - OMAN ALAN/AMMATTIPOLUN LÖYTÄMINEN
  - USKOLLISENA OMALLE IDENTITEETILLEEN JA OMILLE ARVOILLEEN
  - EHIÄ AMMATILLINEN IDENTITEETTI
- RISKINÄ SYRJÄYTYMINEN YHTEISKUNNASTA, KOTIIN KÄPERTYMINEN

7. KESKI-IKÄ

GENERATIIVISUUS VS. PYSÄHTYNEISYYS

- KESKEISTÄ TOIMIMINEN MUIDEN JA YHTEISKUNNAN HYVÄKSI
- VASTUU TULEVASTA SUKUPOLVESTA:
  - OMIEN LASTEN KASVATTAMINEN, NUOREMPIEN OHJAAMINEN TYÖPAIKALLA, HARRASTUKSISSA...
- VASTUU KULTTUURIN VÄLITTÄMISESTÄ:
  - YHTEISTEN ASIOIDEN HOITAMINEN, YHTEISKUNNALLINEN VASTUU, KULTTUURIN VÄLITTÄMINEN ETEENPÄIN
- RISKINÄ ITSEENSÄ KÄPERTYMINEN, VÄLINPITÄMÄTTÖMYYS MUISTA JA YHTEISISTÄ ASIOISTA

7.A KESKI-IKÄ

MERKITYSTEN SÄILYTTÄMINEN VS. JÄYKKYYS

- AJETAAN AKTIIVISESTI TÄRKEINÄ PIDETTYJÄ ASIOITA YHTEISEKSI HYVÄKSI
- KESKUSTELLAAN ARVOISTA, VÄLITETÄÄN ETEENPÄIN (ESIM. SUVAITSEVAISUUS)
- MYÖS OMAN LUOVUUDEN LÖYTÄMISEN AIKAA
- RISKINÄ MENNEESEEN 'JUMIUTUMINEN', JÄÄRÄPÄISYYS

8. VANHUUS

EHEYTYMINEN VS. EPÄTOIVO

-MINÄN INTEGRAATIO

= KÄYDÄÄN LÄPI KOKO ELETTY ELÄMÄ JA TEHDYT RATKAISUT

→ TYYTYVÄISYYS, SOVINTO OMAN ELÄMÄNHISTORIAN/-POLUN KANSSA

→ HYVÄKSYTÄÄN LÄHESTYVÄ KUOLEMA

-YMPÄRISTÖ VOI TUKEA KUUNTELEMALLA, ANTAMALLA VANHUKSEN MUISTELLA; EI JÄTETÄ YKSIN

-JOS PERSUSSÄVYNÄ KATKERUUS, TYYTYMÄTTÖMYYS, YKSINÄISYYS

→ VOIMAKAS EPÄTOIVO, KUOLEMANPELKO